

ఇది తప్ప మిగతా శాసనసభలన్నిటిలోనూ అధ్యక్షుడు ఎన్నుకోబడతాడు. శాసనసభల కార్యకలాపవిధానం, కమిటీల నియామకం మొదలైన విషయాలను ఆయా శాసనసభలే ఇటువైన నిర్ణయిస్తాయి.

శాసనసభలలో ఉపయోగించవలసిన భాష విషయమై నూతన రాజ్యాంగంలో కొన్ని ముఖ్య హంశములన్నవి. యూనియన్ పార్లమెంటులో వ్యవహారం ఇంగ్లీషులో కాని, హిందీలోకాని జరుగుతుంది. ఈ రెండు భాషలలోనూ సరిగ్గా తన అభిప్రాయాలను ప్రకటించలేని సభ్యుని తన మాతృభాషలో మాట్లాడడానికి అధ్యక్షుడు అనుమతించి, తరవాత ఆ ఉపస్థానాలను హిందీలోకాని, ఇంగ్లీషులోకాని తర్జుమా

చేయించడానికి ఏర్పాటు చేయవచ్చును. యూనిట్ల శాసనసభలలో ఉపయోగించవలసిన భాష ఆ ప్రాంతంలోని భాషకాని, లేక హిందీకాని. బహు భాషలు ఉపయోగంలో ఉన్న మదరాసు, బొంబాయి, మధ్యప్రాంతాలూ మొదలైన రాష్ట్రాలలో ఇది తప్పక కొన్ని చిక్కులను కలుగచేస్తుంది. వయోజన వోటింగ్ పద్ధతి ప్రకారం ఎన్నికలు జరుగుతున్నప్పుడు పల్లెలనుండి వచ్చిన ప్రతినిధులు మాతృభాషలో ప్రసంగాలు చేస్తే, శాసనసభలలో గందరగోళం బయలుదేరుతుంది. దీనిని పరిష్కరించడానికి భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజన జరగాలి. ఉత్తరహిందూస్థాన మండలం, ఒక్కొక్కభాష మాట్లాడేవారికి ఒక్కొక్క రాష్ట్రం ఉంది కనక, జాతరాహులు ఈ ఇప్పుడులను ఆర్థం చేసుకోలేరు.

త్వమేవాహం: ఒక అమూల్యపాఠం

శ్రీరంగం శ్రీనివాసరావు

జ్ఞాపకం పెట్టుకోవలసిన రెండు విషయాలు ;

1. భారతదేశం అంతటాకీ రాజకీయంగా ఎక్కడ చైతన్యం మాసిస్తున్న ప్రదేశం ఆంధ్రభూమి.
2. నవ్యకవిత్వానికి ఈనాడు ఇండియా అంతటికీ అగ్రస్థానం తెలుగు భాషది.

ఈ రెండు విషయాలకీ సన్నిహితమైన పరస్పర సంబంధం ఉంది.

(అ) మొదటి విషయాన్ని తెలంగాణా విప్లవం వంటి సంఘటనలు ఋజువు చేస్తాయి.

(ఆ) రెండో విషయానికి ఆరుద్ర వ్రాసిన 'త్వమేవాహం' వంటి కావ్యాలు తార్కాణం.

తెలంగాణా విప్లవం 'త్వమేవాహం' రచనకు ప్రోద్బలం. నిస్సందేహంగా రేపు ఏర్పడబోతున్న సామ్యవాద వ్యవస్థకు 'త్వమేవాహం' వునాది. 'త్వమేవాహం' మన ఆలోచన విధానాలను సామ్యవాదానికి అనుకూలంగా మారుస్తుంది.

" దత్తాంశాలని పరిశీలించండి

చిన్న చిన్న చీమలూ వగైరా అడుగు భుజం (ఉత్పత్తినిదోపిడిచేసే పరాన్న భుక్తులు) లాబా ఈ భుజాల పరస్పర సంఘర్షణల ఫలితం ఈ భుజాల కర్ణంమూచి చతుర్రసం "

ABC అనే త్రిభుజులో L CAB=90 డిగ్రీలు అయినప్పుడు

$$CB^2 = AB + AC^2$$

అని వైథాగరస్ థియరం బోధిస్తుంది. దాన్ని ఆరుద్ర మార్క్సియం వాదానికి అన్వయించాడు.

" వ్యక్తి గత దరిద్రాలనీ వర్గ కలహాలనీ డోకడాల పడలిని... "

పుత్ర పౌత్రాభివృద్ధిగా పెంచకుండా ఆశా రేఖాగణితం రీత్యా మీ సమస్యలని పరిష్కరించుకోండని ఆరుద్ర అంటాడు.

* * *

ఇది తెలంగాణామీద కావ్యం ఆని రచయిత ఎక్కడా చెప్పలేదు. కాని, కావ్యం నిండా ఈ

విషయం తెలుసు కోవడానికి ఎన్నో అవకాశాలిచ్చాడు.

“ ఈ
కాంతను
చెరపట్టగ
రా
కాసులు
తలవెట్టిరి ”

.. నక్కలు తిరిగే తోటలో...
రాకాసి రాజొకడుండెరా”

ఆరుద్ర తన కావ్యానికి మొట్టమొదట పెట్టిన పేరు “ తెలంగాణా.” దాన్ని మార్చమని సలహా నేనే ఇచ్చాను. ఏనుగు బొమ్మ గీసి “ ఏనుగు ” అనే పేరు పెట్టినట్టరిపించింది నాకు. ఈ పద్ధతి వారా శీర్షికలకి బాగానే ఉంటుంది గాని కావ్య సామం మరింత భావస్ఫూర్కంగా ఉండాలి. “ త్వమేవాహం ” అనే పేరు పాఠకులకి కొంత ఇబ్బంది కలిగించి ఉండవచ్చు! చిరంజీవి మానవునితో మృత్యువు ‘సివే నేను’ అంటుంది. కావ్యం అంతటా తీవ్రమైన మృత్యుర్భుంధు ప్రసరిస్తుంది. అల్లకల్లోలమైన అశాలిచేసే రణగోణ ధ్వనులు మనకి వినబడుతూ ఉంటాయి. కాని, ఇదే ఈనాటి యాభార్యం. కర్ణమూసుకొని అన్నీబాగానే ఉన్నాయని కవి యొక్కడా పంచదారగా పలకలేదు. సమకాలిక సుఖోభతో కవి తన అనినా భావ సంబంధం “ త్వమేవాహం ” అనే శీర్షికలో ప్రకటిస్తున్నాడు. ఈసంబంధం మృత్యువునుకూడా అధిగమించి కాలంతో తన ఏకత్వాన్ని స్థాపించుకుంటుంది.

ఈ దృష్ట్యా “ త్వమేవాహం ” కావ్యానికి కాలమే ప్రధాన వస్తువు. తెలంగాణా అప్పుడొక అల్పక్షణంగా మారిపోతుంది.

కాలం గురించి తన గాఢ జిజ్ఞాసను కవి అడుగుడుగునా మనకి తెలియజేస్తూనే ఉన్నాడు. ఇసుక గడియారం, నీటి గడియారం, పెద్ద ముల్లు, చిన్న ముల్లు, సెకెండ్లు, నిమిషాలు, మెడ్యులం, అలారం, కీ ఇవన్నీ కాలానికి సాకేతాలు. కావ్యం ఘనీభవించిన పర్వతదశతో ప్రారంభమై మధ్య మధ్య ఉపనదులను చేర్చుకొని ప్రవాహదశతో అంతమవుతుంది.

ఆరుద్ర తన ఛందస్సులచేత అందంగా చాకిరీ చెయ్యించుకోగలడు.

“ చిన్నముల్లు:
ఇది నాగలి
ఇది దాగలి
ఇదే పునాది
సై తానుకు
ఇదే సమాధి ”

దీన్ని గబగబా చదవాలన్నా చదవలేము. నిష్కర్షమైనకే త్తరువులకు విధేయంగా ఒక క్రమ శిక్షణ పొందిన సైనికుడి పాదాలలాగ ఈ పద్య పాదాలు నడుస్తాయి. అనవసరమైన తొందర లేదు ఆర్థంలేని అలస్యం లేదు.

సెకెండ్ల నడకలో ఎంత బరువు! ఎంత బాధ!
“తొయ్యాయ్ తొయ్యాయ్ తొయ్
మొయ్యాయ్ మొయ్యాయ్ మొయ్
లాగండ్రా బాబ
లాగండ్రా బతుకు...”

అందులోనే మళ్ళీ బరువు మార్పుకోవడం!
“తొయ్యాయ్ మొయ్యాయ్ మొయ్
మొయ్యాయ్ తొయ్యాయ్ తొయ్....”
ఇవే నిజమైన కవి సాక్షాత్కరించే ఘట్టాలు.
“ఇంకా ఇంకా రాజ

ఇంకా ఇంకా నయన (‘నాయనా’ అని పలకడానికి ఊపిరి ఛందస్సు కూడా చాలవు)

.....
మొయ్యాయ్ హయ్యమ్ హం
తొయ్యాయ్ హయ్యమ్ హం”

“హయ్యమ్ హం” అనేసరికి పద్యంతోబాటు మనం కూడా అలిసిపోతాము.

శుద్ధపంచనం రాస్తున్నా దాని గమనంగా ఒక వేగం సాధించగలడు ఆరుద్ర. దీని కిటుకు, కొంతవరకు, విరామ చిహ్నాలనుబహిష్కరించడంలో ఉంది.

“ కారణం వీళ్ళకి వీళ్ళ సమస్తాన్నీ ఏ బిందువు దగ్గర కేంద్రీకరించాలో తెలీదు కేంద్రాలలో అప నమ్మకంపృతాలలో ఆసంకృప్తి విధ్వంసనయొక్క

భృంశంకారణంయొక్క కారణంమారుని మార్చా
లిగానీ... ”

* * *

సామాన్య పాఠకుడికి చిరాకుపుట్టిందే అలవా
టాకటి ఆరుద్రలో కనబడుతుంది. అది అన్య
దేశాలను ధారాళంగా ఆవలంబించడం. సామా
న్యాలలోనే కాదు పెద్దపెద్ద పండితులలోకూడా
అన్యభాషా సంపర్కంవల్ల ఆంధ్రభాష భ్రష్టమయి
పోతున్నదనే ఆందోళన లేకపోలేదు. కాని, భాషా
తత్వం బాగా తెలుసుకున్నవారు ఈ ఆందోళన
నిరాధారమైనదని చెప్పగలరు. ఇదివరకు మాట
ఎలావున్నా ఈ యిరవయ్యో శతాబ్దంలో ఎవరూ
ఒక భాషలోని మాటలు ఇంకో భాషలోకి ప్రవే
శించకుండా ఆరికట్టలేదు. అయితే ఆ మాటలను
ఎంత సమగ్రంగా ప్రయోగించగలిగారని మాత్రమే
కవుల విషయంలో మనం కనిపెట్టవలసి ఉంటుంది.

మనకంటే విభిన్నంగా ఉన్నవాళ్ళని చూసి
మనం నవ్వుకుంటాము. ఇది మానవులందరికీ సహ
జమే. చీనావాడిని చూసినా, అరవభాష విన్నా
మనకి ముందుగా పుట్టేది నవ్వు. ఎంతో సుస్కా
రం ఉంటేనే తప్ప ఇతరులను ఆర్థంచేసుకోలేము.
వెక్కిరించడం చాలా సులభం.

అన్యదేశ్యులను ప్రయోగించి సులువుగా
హాస్యం పుట్టించవచ్చు.

“పోస్టాఫీసున పోస్టు చేయుఁడొక జా
బున్ మీరు నామాటలన్

టెస్టుజేయగవచ్చు స్టార్టి మిడియే
టీయించు వైరిచ్చుటే
బెస్ట నింటను.....”

(భోగరాజు నారాయణమూర్తి)

సీరియస్ పోయిట్రీలో ఆరుద్ర ఇంగ్లీషు మాట
లను ప్రవేశపెట్టి కృతకృత్యు డవుతున్నాడు.

“ brain లో pain
ప్రతీ vein లో machine - gun
rain ”

ఇది వేళాళాగా తోసి పారెయ్యవలసిన
కవిత్వం కాదు. ఆరుద్ర మహోద్రేకంతో ఘోషి
స్తున్నాడు. గొంతుక వింతగా ఉండవచ్చు. కాని
ఆవేశం మాత్రం అతిస్పష్టం !

“ Confusion ముట్టడినుంచి
Anxiety గుప్పిటినుంచి

స్వర్ణారోహణ సమయంలో
Two-way switch మీదనుంచి
ఆరేస్తారన్న భయంనుంచి
నిరుత్సాహం నిషా నుండి
నిషాదం బారినుండి
వినాశనం దారినుండి
మముబ్రోచే వారెవరూ లేరా? ”

ఇంగ్లీషు మాటలను వాడడమే కాక ఆంగ్లశబ్ద
పల్లవాలనుంచి కొన్ని తెలుగు రూపాలను ఆరుద్ర
సృష్టిస్తున్నాడు.

(perish + ఇంచు) = పెరిషించు
(Invade + ఇంచు) = ఇన్వేడించు

ఇవన్నీ స్పెషల్ ఎఫ్లెక్ట్స్ కోసం. వేళాళాళం
కోసం అనుకునేవాళ్ళని పరిహాసాస్పదులను చెయ్య
డం కోసం !

“Lo Hullo
Oh Hullo!
Hullo Hullo
ప్రమాదం!
ప్రమాదం !”

నిజంగా ఇవి ప్రమాదంతో కూడుకున్న ప్రదే
శాలు. ఇక్కడ జాగ్రత్తగా అడుగు వెయ్యాలి !

* * *

ఆరుద్ర తన కావ్యం ముగించిన సరికి హైదరా
బాదు సంస్థానంమీద ‘పోలీసు చర్య’ ప్రారంభం
కాలేదు. నా కిది చదివి వినిపించి “ఎలావుంది ?”
అని అడుగుతున్నట్లు మొగంపెట్టేడు. వింటూ
న్నంతసేపూ నాకు ఒళ్ళంతా జలదరిస్తోంది. దీన్ని
ఏమని పొగడడం ! పొగడినంత మాత్రంచేత ఏం
లాభం !

“ఏమిటి నీ ఆభిప్రాయం” అని అడగేడు
ఆరుద్ర. “ఇక నేను పద్యాలు రాయకపోయినా
పర్వా లే” దన్నాను నేను.

ఇంతకంటే ఎక్కువ ప్రశంస ఏదీ ఆప్పటికీ
ఇప్పటికీకూడా నాకు స్ఫురించడంలేదు.

Source: Press Academy Website, Telugu Swatantra Magazine, Feb 18th 1949

Disclaimer: This SELECTIVE topic/article/write-up of Sri Sri gaaru is nostalgic. It has been posted here to increase the availability of some rare, forgotten and precious material for appreciation by a wider audience.

No intention what so ever of copy right violation is involved.

Request for removal of any copyrighted material, by the owner, will be promptly complied with due apologies.

Maganti Vamsi Mohan
<http://www.maganti.org/>